

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA OKUŽBE Z VIRUSOM SARS-CoV-2 ZA IZVAJANJE PREVOZA POTNIKOV

23. 06. 2020

Vlada Republike Slovenije je izdala sklep št. 18100-22/2020/1 z dne 29. 04. 2020, s katerim je sprejela okvirni načrt sproščanja omejitvenih ukrepov, pri čemer se javni potniški promet sprost od 11. 05. 2020 dalje. Sprostitev je bila podrobneje urejena z Odlokom o začasni prepovedi, omejitvah in načinu izvajanja javnega prevoza potnikov na ozemlju Republike Slovenije z dne 08. 05. 2020.

Avtobusni promet je dejavnost, ki je z vidika možnosti prenosa okužbe novega koronavirusa SARS-CoV-2 tvegana dejavnost. Opuščanje ukrepov v občasnem prevozu potnikov lahko vodi v širjenje okužbe novega koronavirusa SARS-CoV-2.

V ta namen podajamo higienska priporočila za občasne prevoze potnikov:

Izvajalci prevozov in potnikov naj upoštevajo vse splošne ukrepe za zaščito pred okužbo z novim koronavirusom: **Preprečevanje okužbe z virusom SARS-CoV-2:** <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>.

- **Omejitev vstopa v vozilo.**
 - Osebe z znaki akutne okužbe dihal (povišana telesna temperatura, kašelj, kihanje, izcedek iz nosu, bolečine v žrelu ...) naj ne uporabljajo sredstev občasnega prevoza potnikov.
- **Higiena vozniškega prostora.**
 - V voznikovem delovnem prostoru naj bo nameščeno razkužilo za roke.
 - Voznik naj si pred vstopom v vozilo razkuži roke.
 - Večkrat na dan naj voznik z razkužilom obriše volan, kljuko, gumbe in druge površine, ki se jih dotika z rokami.
- **Zaščita med voznikom in potniki.** Med vožnjo naj bo med voznikom in potniki zagotovljena medosebna razdalja 1,5 metra na način, da bodo sedeži oziroma prostor za voznikom ustrezno označen s prepovedjo sedenja oziroma zadrževanja.
- **Vožnja z masko.** Voznik naj ves čas pravilno nosi masko, ki jo menja po potrebi oziroma vsaj na 2 do 3 ure. Maske se med nošenjem ne sme dotikati. Navodila za pravilno namestitve in odstranitev maske: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lektorirano.pdf.
Skladno s Sklepom o uporabi ukrepov, ki jih določa Zakon o nalezljivih boleznih (ZNB)

z dne 29. 05. 2020 je nošenje mask v javnih prevoznih sredstvih obvezno.

- **Smer gibanja potnikov.** Priporočamo, da so vstopna in izstopna vrata na vozilu označena in ločena. V vozilih, ki imajo več kot ena vrata, priporočamo, naj se vstopa le pri sprednjih vratih in izstopa pri ostalih vratih. V primeru kombijev naj potniki vstopajo eden za drugim tako, da se zapolnijo najprej najbolj oddaljeni sedeži in na koncu najbližji sedeži pri vratih. Ob izstopanju ravno obratno.
- **Razdalja med potniki.** Število in razpored potnikov v vozilu naj zagotavlja razdaljo med potniki oz. med zaključenimi skupinami vsaj 1 meter. Izjema so člani istega gospodinjstva in člani zaključenih skupin ljudi, ki so zavestno v prostovoljnih tesnih stikih. Priporočamo, da organizator občasnega prevoza pridobi pisno soglasje potnikov o navedenih izjemah. Tudi v primeru zaključenih skupin je prisotno tveganje za prenos okužbe, zato naj bo vsak seznanjen s tem, da bo v primeru, če bo v skupini kdo okužen, posledično lahko okuženih več oseb v skupini in da je nadalje možen prenos okužbe tudi naprej. Gre izključno za odločitev posameznika in s tem tudi prevzem odgovornosti za tveganje za prenos bolezni.
- **Higiena rok potnikov.** Ob vstopnih/izstopnih vratih vozila naj bo nameščeno razkužilo za roke za potnike. Potniki si naj pred vstopom v vozilo razkužijo roke, enako svetujemo tudi ob izstopu.
- **Obvezna uporaba maske za potnike.** Potniki naj ves čas trajanja prevoza uporabljajo masko, ki prekrije nos in usta.
 - V času nošenja maske se je oseba ne sme dotikati, saj bi na tak način lahko prišlo do onesnaženja rok in nevarnosti prenosa okužbe na druge predmete in osebe.
 - Skladno s Sklepom o uporabi ukrepov, ki jih določa Zakon o nalezljivih boleznih (ZNB) z dne 29. 05. 2020 je nošenje mask v javnih prevoznih sredstvih obvezno.
- **Higiena vozila.** Potniki naj se čim manj dotikajo katerihkoli površin v vozilu:
 - Vozilo je treba na koncu vožnje v tekočem dnevu temeljito prezračiti in razkužiti vse površine, s katerimi so bili potniki lahko v stiku (prijemala in naslonjala za roke in glavo, gumbi za signalizacijo in/ali odpiranje vrat, okna zaradi morebitnega naslanjanja nanje).
 - Tekom vožnje je treba zagotavljati intenzivno prezračevanje vozila z zunanjim zajemom zraka, možnosti prezračevanja s kroženjem notranjega zraka v vozilu naj se ne uporablja.
 - Na koncu potovanja skupine potnikov je treba vozilo v celoti temeljito očistiti, poleg tega pa še razkužiti vse površine, s katerimi so bili potniki lahko v stiku (prijemala in naslonjala za roke in glavo potnikov, gumbi za signalizacijo in/ali odpiranje vrat, okna zaradi morebitnega naslanjanja nanje).

- **Seznam potnikov.** Izvajalci občasnih prevozov in naročniki le-teh naj pred potovanjem sestavijo seznam potnikov z njihovimi kontaktnimi podatki (ime in priimek, telefon in/ali elektronski naslov, na katerega so dosegljivi za obveščanje v primeru okužbe). Podatke naj hranijo vsaj 14 dni po zaključenem potovanju.
- **Obveščanje potnikov.** Potnike je treba pred začetkom vožnje seznaniti s pravili načina vožnje v času uporabe teh priporočil. Pravila načina vožnje v času uporabe teh priporočil naj bodo dostopna potnikom tudi med vožnjo na avtobusu.

Najpomembnejša pot prenosa novega koronavirusa je preko izločkov iz dihal in preko onesnaženih rok.

Roke, s katerimi smo se dotikali katerihkoli predmetov, so onesnažene, lahko tudi z novim koronavirusom.

Čim prej si jih umijemo ali razkužimo.

Še posebej se z njimi ne dotikamo obraza, ust, nosu in oči, preden jih ne umijemo ali razkužimo.

Opozarjamo, da navkljub upoštevanju vseh predlaganih ukrepov možnost okužbe v vozilu ni popolnoma izključena.

Viri:

- WHO Moving around during the Covid-19 outbreak: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/novel-coronavirus-2019-ncov-technical-guidance/coronavirus-disease-covid-19-outbreak-technical-guidance-europe/moving-around-during-the-covid-19-outbreak>.
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo- HZZJ: Preporuke za rad u djelatnosti prijevoza putnika autobusima tijekom epidemije koronavirusa (COVID-19) <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/Preporuke-za-rad-u-djelatnosti-prijevoza-putnika-autobusima-tijekom-epidemije-koronavirusa-COVID-19.pdf>.
- Novedad medidas transporte publico Covid 19 - Detalle novedades y agenda de TMB | Transports Metropolitans de Barcelona. Dostopano s spletne strani 3.5.2020. <https://www.tmb.cat/es/-/novetat-mesures-transport-public-covid-19>.
- Occupy half the seats and two people standing per m²: the Government's proposal for public transport | Economy | SER chain | AMP. Dostopano s spletne strani 3.5.2020. https://cadenaser.com/ser/2020/04/29/economia/1588176150_390534.html.
- The Government tries to contain the outbreak and limits public transport to 50% of passengers - Society - World. Dostopano s spletne strani 3.5.2020. <https://www.mundiaro.com/articulo/sociedad/gobierno-trata-contener-brote-limita-transporte-publico-50-pasajeros/20200429230830183243.html>.
- Coronavirus: Informationen für Mitglieder über die Auswirkungen auf den ÖPNV und den Eisenbahnverkehr. Dostopano s spletne strani 2.5.2020. <https://www.vdv.de/coronavirus-informationen-ueber-die-auswirkungen-auf-den-oepnv.aspx>.

- Covid-19 : on répond à vos questions ! Dostopano s spletne strani 2.5.2020. <https://www.infotec.be/fr-be/minformer/actualit%C3%A9s/d%C3%A9tails.aspx?idnews=12261>.
- COVID-19. Dostopano s spletne strani 2.5.2020. <http://www.stib-mivb.be/article.html?l=fr&guid=002eeb34-334b-3810-aea3-aa16619abec2>.
- Coronavirus COVID-19. Dostopano s spletne strani 2.5.2020. <https://www.info-coronavirus.be/en/>.